

ผนวก ก

บันทึกความเห็นแย้งของศาสตราจารย์ ดร. อมร จันทรมบูรณ์ เรื่อง ปัญหาการเลือก

“การการสรรหา กศช.” ภายหลังที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

เพิกถอนมติของคณะกรรมการสรรหา ในประเด็นเกี่ยวกับ

“หลักความไม่มีส่วนได้เสียหรือหลักความเป็นกลาง”

ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ

ราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539¹

“ในคำวินิจฉัยของศาลปกครองกลางมีข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรรมการสรรหา กศช. 2 คน (นายอำนาจ อินทภูมิ และ นายสมพร เทพสิทธา) ในฐานะผู้แทนสมาคมวิชาชีพตามมาตรา 9(4) ได้มีความสัมพันธ์กับผู้สมัครงานบางคน (คือ นายวรเดช อมรรวิพัฒน์) และ ดร.โสภา ชบิล มั่นน์ ตามลำดับ) เนื่องจากผู้สมัครดังกล่าวได้เป็นผู้เสนอ “ชื่อ” กรรมการสรรหา กศช. 2 คน ดังกล่าว เข้าคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหา กศช. ในขั้นตอนของการคัดเลือกกรรมการสรรหา และ ในที่สุดก็ปรากฏด้วยว่าผู้สมัครทั้ง 2 คน (นายวรเดชฯ และดร.โสภาฯ) ได้อยู่ใน “รายชื่อ 14 คน” สุดท้ายที่คณะกรรมการสรรหา กศช. จะนำเสนอต่อวุฒิสภาด้วย (คำวินิจฉัยศาลปกครองกลาง หน้า 37)

ในประเด็นนี้ ศาลปกครอง ได้ยกขึ้นวินิจฉัยว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่า ผู้สมัคร 2 คน (นายวรเดช และดร.โสภาฯ) ดังกล่าวที่ได้รับการคัดเลือก มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ สรรหา กศช. 2 คน เพราะเป็นผู้เสนอชื่อ แต่ศาลปกครองกลางเห็นว่า “เพียงเท่านั้น ยังมีอาจถือได้ว่าเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง....” ทั้งนี้ โดยตุลาการศาลปกครองมิได้อธิบายไว้ว่า การที่ศาลปกครองมีความเห็นเช่นนั้นด้วย “เหตุผล” อย่างไร

ข้อเท็จจริง ศาลปกครองสูงสุดมิได้ยกขึ้นวินิจฉัย ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่า ศาลปกครองสูงสุด น่าจะยกขึ้นวินิจฉัยไว้ด้วย (แม้ผู้ฟ้องคดีมิได้ยกประเด็นนี้ขึ้นในคำให้การที่แก้อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ต่อศาลปกครองสูงสุดก็ตาม ดูคำวินิจฉัยฯ หน้า 52 ถึงหน้า 61) เพราะถ้าศาลปกครองสูงสุดยกขึ้น

¹ อมร จันทรมบูรณ์, “ ปัญหาเรื่องการเลือก กรรมการสรรหา กศช. “ภายหลังที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดเพิกถอนมติของคณะกรรมการสรรหา”วารสารนิติศาสตร์ เล่ม 2 ปีที่ 33 น. 432-433 (มิถุนายน 2546) .

วินิจฉัยแล้ว ก็จะได้เป็น “มาตรฐาน” ในการตีความมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ให้ครบถ้วนตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในคดีนี้

ในประเด็นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่า การมี “โอกาส” ที่ทำให้เกิดการใช้สิทธิต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน ระหว่างการใช้สิทธิของบุคคลที่มีสิทธิเสนอชื่อ บุคคลใดบุคคลหนึ่งให้ได้รับเลือกเป็นกรรมการสรรหา กสข. กับการใช้สิทธิบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการสรรหา กสข. แล้วเพื่อเลือกผู้สมัคร (ซึ่งเป็นผู้ที่เสนอชื่อตนเองเข้าเป็นกรรมการสรรหา กสข.) เข้าไปเป็นกรรมการ กสข. ย่อมถือได้ว่ามีผลประโยชน์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างแน่นอน ประเด็นปัญหามีอยู่เพียงว่า ความเกี่ยวข้องกันนี้จะมี “สภาพร้ายแรง” ตามนัยของมาตรา 16 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่

ข้าพเจ้าเห็นว่า ในประเด็นนี้ สภาพร้ายแรงจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่า คะแนนเสียงจำนวน “หนึ่ง” เสียงนี้ จะมีน้ำหนักมากน้อยหรือก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครได้เพียงใด โดยเมื่อพิจารณาจาก “ข้อเท็จจริง” ในกรณีนี้ จะเห็นได้ว่าจำนวนคะแนนเสียงกรรมการสรรหา กสข. ทั้งหมดเพียง 14 คน ดังนั้น จำนวน “หนึ่ง” เสียงในการคัดเลือกผู้สมัครน่าจะถือว่า “มีสภาพร้ายแรงตามมาตรา 16” ได้ และเมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริง ก็ปรากฏว่า จำนวนคะแนนเสียงในการคัดเลือกรายชื่อผู้สมัครจำนวน 14 คน สุดท้ายมีความใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ คะแนนของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเกือบทั้งหมด จะมีความแตกแยกต่างกันเพียง 1 คะแนนเท่านั้น และในการลงมติเลือกครั้งแรก ก็เลือกผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเพียง 13 รายเท่านั้น (ขาดจำนวนอยู่ 1 คน และกว่าจะได้รายสุดท้าย (นายอุดม จะโนภาย) ก็น่าจะมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริง (disclosure) นี้ต่อประธานกรรมการของคณะกรรมการสรรหา กสข. หรือในกรณีที่ประธานกรรมการของคณะกรรมการสรรหา กสข. เสียเอง (นายสมพร เทพสิทธิ์) ก็ต้องลงคะแนนถึง 3 ครั้ง² ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคะแนนเสียงจำนวน “หนึ่ง” คะแนนในการคัดเลือกผู้สมัครกรณีนี้มีน้ำหนักพอที่จะถือได้

² มติของคณะกรรมการสรรหา กสข. ในวาระการประชุมครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 ปรากฏผลดังนี้ :- รศ.ดร. ชัดติยา วรรณสุต 13 คะแนน (2) พลเอกธงชัย เกื้อกมล 12 คะแนน (3) ดร.บุญเลิศ สุภคติก 13 คะแนน (4) รศ.ดร.พนา ทองมีอาคม 14 คะแนน (5) นายพวงศักดิ์ จันทรสุนทร 11 คะแนน (6) นายวรเดช อมรรพพิพัฒน์ 11 คะแนน (7) นายสมบัติ ภูภาณจน์ 12 คะแนน (8) ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ 12 คะแนน (9) ดร.สุพงษ์ ลิ้มธนากุล 13 คะแนน (10) รศ.สุพัตรา สุภาพ 9 คะแนน (11) ดร.สุเมธ วงพานิชเลิศ 13 คะแนน (12) ดร.โสภา ขปิลมณีน 12 คะแนน (13) นายอรุณ งามดี 12 คะแนน รวม 13 คน และยังขาดอยู่ 1 คน จึงจะครบ ลงมติครั้งที่สอง ไม่มีผู้ได้รับเลือก ลงมติครั้งที่สาม นายอุดมจะโนภาย บุญตัน ไม่เห็นด้วยกับมติ ดังกล่าว, เพ็ญอ้าง, น. 433

ว่าอยู่ใน “สภาพร้ายแรง” ตามนัยมาตรา 16 ได้เพราะอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในระหว่างผู้สมัครด้วยกันได้มาก และด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า กรรมการสรรหา กสช. ผู้ที่เกี่ยวข้อง (นายอำนาจ อินทภูมิ และนายสมพร เทพสิทธา) ก็น่าจะมีหน้าต้องแจ้งข้อเท็จจริง (disclosure) นี้ ต่อประธานกรรมการสรรหา กสช. หรือในกรณีที่ประธานกรรมการของคณะกรรมการสรรหา กสช. เสียเอง (นายสมพร เทพสิทธา) ก็จะต้องแจ้งต่อที่ประชุมให้ทราบตามนัยของมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อันเป็นไปตามความโปร่งใส -transparency. ในการปฏิบัติราชการ”

